

درس یازدهم

ورود اسلام به ایران

با ورود سپاه اسلام به ایران و فروپاشی حکومت ساسانی، دوره ایران باستان به پایان رسید و عصر جدیدی در تاریخ ایران آغاز شد.

علت نارضایتی مردم از حکومت ساسانیان

شورش فرماندهان و دخالت آنها در رقابت های سیاسی تضعیف روح یه سپاهیان و کاهش توان جنگی نارضایتی مردم از حکومت ساسانیان به دلیل بی عدالتی و تبعیض و مالیات های سنگین طغیان رودهای دجله و فرات و شکسته شدن سدها از بین رفتن بخش وسیعی از زمین ها و مزارع حاصل خیز در بین النهرین قحطی و شیوع بیماری های طاعون و وبا

ابوبکر خلیفه ی اول، فرمان حمله به مرزهای حکومت ساسانیان و امپراتوری روم شرقی را صادر کرد
عربان مسلمان که روانه ی مرزهای ایران شده بودند، مناطقی از بین النهرین را تصرف کردند
در زمان خلافت عمر، بخش اعظم ایران به دست اعراب مسلمان فتح شد
عمر در آغاز خالفتش، سپاه بزرگی را به سوی ایران فرستاد
ارتش ساسانی در نبرد قادسیه از سپاه مسلمانان که روحیه ی بالاتر و انگیزه ی بیشتری داشت، شکست خورد
در این جنگ، رستم فرخ زاد، فرمانده سپاه ساسانی کشته شد و مدتی بعد تیسفون پایتخت ساسانیان با غنایم بسیار به
تسخیر سپاه اسلام درآمد

سرانجام با ورود سپاه اسلام به خراسان، یزدگرد سوم به دست
آسیابانی در مرو به قتل رسید

سقوط ساسانیان

در دوران بنی امیه آزار و اذیت شیعیان ایران که از ظلم و ستم و قوم گرایی أمویان به ستوه آمده بودند، از هر فرصتی برای مخالفت و مبارزه با حکومت اموی، استفاده می کردند. حضور مؤثر ایرانیان در قیام ها و شورش های علیه أمویان وقتی «مختار ثقفی» در کوفه به خونخواهی امام حسین و یارانش قیام کرد، ایرانیان با شور و شوق به او پیوستند.

امام حسن و امام حسین و امام سجاد و امام محمد باقر زمان
امویان به شهادت رسیدن

خاندان عباسیان از مخالفان بنی امیه بودند آنان با فرستادن نمایندگان به نقاط مختلف ایران از جمله خراسان و دعوت مردم به قیام علیه بنی امیه و به حکومت رساندن یکی از افراد خاندان پیامبر ولی منظور خود از اینکه چه کسی است را بیان نمی کردند.

ایرانیان مسلمان به ویژه خراسانیان دعوت عباسیان را پذیرفتند.

❖ سرانجام ابومسلم، سردار ایرانی در خراسان قیام کرد.

❖ او موفق شد امویان را شکست دهد.

❖ سفاح از خاندان عباسیان را به خلافت برساند.

❖ منصور، خلیفه دوم عباسی، شهر بغداد را بنا کرد و آن را مرکز خلافت عباسیان قرار داد.

➤ عباسیان نیز در ظلم و ستم دست کمی از أمویان نداشتند.

خلفای عباسی بر خلاف أمویان از ایرانیان در سمت های مهمی چون وزارت و فرماندهی سپاه و حکومت شهرها، استفاده می کردند البته بسیاری از ایرانیانی که به خدمت خلافت عباسی درآمدند، سرنوشتی تلخ و ناگوار داشتند مانند قتل ابومسلم توسط منصور عباسی

علت قتل برمکیان توسط هارون الرشید

برمکیان نیز که از خاندان های مشهور ایرانی بودند، به سرنوشت ابومسلم دچار شدند. این خاندان در زمان خلافت هارون، عهده دار وزارت و حکومت ولایات شدند و نفوذ و قدرت فراوان کسب کردند خلیفه ناگهان بر آنان خشم گرفت و دستور داد آنها را از قدرت برکنار و زندانی کنند و به قتل برسانند.

سلمان فارسی نخستین ایرانی بود که در مدینه به حضور حضرت محمد رسید و به دین اسلام مشرف شد.

علل گرایش و توجه ایرانیان به دین اسلام

پیام اسلام، برابری و برادری بود؛ این پیام برای مردم ایران که از امتیازات طبقاتی اشراف ناخشنود بودند، جذابیت فراوانی داشت.

اخلاق و رفتار پیامبر و امامان شیعه، نقش مهمی در علاقه مندی ایرانیان به دین اسلام داشت.

حضور امام رضا و خواهرش حضرت معصومه و برادرش حضرت شاهچراغ و دیگر مامزادگان در ایران، تأثیر زیادی بر توجه و گرایش مردم ایران به دین اسلام گذاشت.

